

Vergaderjaar 2010–2011

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 835

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 september 2011

Naar aanleiding van de tweede formele missie van het IMF, de Europese Commissie en de ECB («de Trojka») naar Dublin van 6 tot 15 juli 2011 ontving het Ministerie van Financiën op 24 augustus het derde¹ formele voortgangsrapport van de Europese Commissie. Doel van de missie was een beoordeling te geven van de implementatie door Ierland van de maatregelen waaraan dat land zich, in het kader van het pakket leningen vanuit het IMF, de Europese faciliteiten EFSF en EFSM en de bilaterale partners, heeft gecommitteerd.

Dit rapport vormt de basis voor het besluit door de Commissie over uitkering van de volgende tranche. Tevens is bepaald dat de conclusies van het voortgangsrapport leidend zijn bij de beslissing van de lidstaten van het eurogebied om al dan niet in te stemmen met de uitkering van een volgende EFSF tranche. De eerstvolgende tranche zal in totaal 6,5 miljard euro bedragen. Hiervan is 5,5 miljard euro afkomstig van EFSF en EFSFM, 1,5 miljard euro van het IMF en 0,5 miljard euro van het Verenigd Koninkrijk. De uitkering van EFSF/EFSM zal waarschijnlijk in tweeën gesplitst worden: 2,5 miljard euro zal in oktober worden uitgekeerd en 3 miljard euro in het vierde kwartaal.

Door middel van deze brief wil ik uw Kamer informeren over de belangrijkste uitkomsten van deze review. Het volledige Commissierapport is op het moment van schrijven nog niet publiekelijk beschikbaar. Eerder gaf de Trojka een gezamenlijke publieke verklaring af over de conclusies van de missie (Statement by the European Commission, the ECB and IMF on the Review Mission to Ireland). Deze vindt u in de bijlage².

¹ Hoewel het om de tweede formele missie gaat, is het strikt genomen de derde review. De eerste en tweede review zijn vanwege de vervroegde verkiezingen in Ierland samengevoegd. Over deze vorige review ontving uw kamer reeds een brief (kamerstuk 21 501-07, nr. 797).

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Voorgeschiedenis

In november 2010 keurden de EU en het IMF een leningenpakket voor Ierland van in totaal 85 miljard euro goed. Hiervan kwam 22,5 miljard euro van het IMF, 22,5 miljard euro van EFSM en 17,5 miljard euro van EFSF. Het VK, Denemarken en Zweden stelden 5 miljard beschikbaar aan

bilaterale leningen; 17,5 miljard euro kwam van Ierland zelf via kasreserves en Ierse pensioenfondsen.

In ruil voor de leningen heeft Ierland in moeten stemmen met een fors pakket aan beleidsmaatregelen en hervormingen dat erop gericht is het Ierse begrotingstekort in 2015 te verlagen tot onder de 3% BBP, de stabiliteit in de Ierse financiële sector te waarborgen, en de economische structuur te verbeteren. Uitkering van afzonderlijke tranches is afhankelijk van naleving van de afspraken in de eerder overeengekomen Memorandum of Economic and Financial Policies (MEFP¹), waarin is vastgelegd aan welke condities Ierland moet voldoen om een positieve uitkomst van de review te krijgen. Naar aanleiding van deze formele review, die plaatsvond van 6 tot 15 juli 2011, heeft de Commissie met steun van de ECB een voortgangsrapport opgesteld.

Dit rapport vormt de basis voor het besluit door de Commissie over uitkering van de volgende tranche. De eerstvolgende uitkering zal komen van EFSM en zal 3 miljard euro bedragen. Voorzien is dat dit bedrag in september wordt uitgekeerd. Tevens is bepaald dat de conclusies van de review leidend zijn bij de beslissing van lidstaten van het eurogebied om al dan niet in te stemmen met de uitkering van een volgende EFSF tranche.

De conclusies van de derde formele review

De Commissie oordeelt, samen met de ECB en het IMF, dat Ierland goed voldoet aan de voorwaarden voor vrijgave van de nieuwe leningstranche. De overeengekomen budgettaire-, structurele- en financiële sectormaatregelen zijn naar tevredenheid uitgevoerd.

De missie constateerde dat in Ierland een voorzichtig economisch herstel optreedt. Een flink aantrekkende export speelt hierbij een leidende rol. In 2010 werd voor het eerst sinds 1999 een jaarlijks overschot op de lopende rekening gerealiseerd. In het eerste kwartaal van 2011 werd een reële groei van 1,3% BBP (kwartaal-op-kwartaal) gerealiseerd, ondersteund door een toename van de export met 3,8%. Conform de veronderstelling in het programma zal de economische groei over het geheel van 2011 naar verwachting 0,6% BBP bedragen. In 2012 zal dit naar verwachting aantrekken naar 1,9% BBP. De arbeidsmarkt blijft zwak, maar er zijn tekenen dat deze zich stabiliseert. De werkloosheid daalde licht naar 14%, hetgeen marginaal beter is dan waar in het programma vanuit werd gegaan. Ondanks de tekenen van economisch herstel blijft Ierland kwetsbaar voor de gevolgen van de aanhoudende onrust op de financiële markten in het eurogebied.

Budgettaire parameters

Alle wetsvoorstellen die nodig zijn om de inkomsten en uitgaven voor 2011 binnen de overeengekomen kaders te houden, werden reeds voor de vorige (eerste) review ingediend en aangenomen in het parlement. De budgettaire realisaties blijven goed binnen de parameters in het Ierse programma. Belastinginkomsten zijn iets hoger dan geraamd; de verwachting is dat de uitgaven voor het gehele jaar 2011 goed in lijn zijn met de verwachtingen in het programma. Derhalve is de verwachting dat het Ierse tekort over 2011 lager zal uitvallen dan de doelstelling in het kader van de buitensporig tekortprocedure (10,6% BBP).

Voor eind oktober 2011 zal de regering een budgettaire strategie voor de middellange termijn (2012–2015) bij het parlement indienen waarin in algemene zin wordt aangegeven welke maatregelen getroffen zullen

¹ Te vinden op internet: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2011/op76_en.htm

worden om, conform de verplichtingen in het kader van de buitensporig tekortprocedure, het Ierse tekort terug te brengen naar 2,9% in 2015. In december volgt vervolgens een nadere uitwerking van alle maatregelen die getroffen zullen worden.

Financiële sector

De Trojka is eveneens tevreden over de stappen die gezet zijn om de Ierse financiële sector verder te stabiliseren. De beleidscondities ten aanzien van de financiële sector zijn erop gericht een kleinere, meer weerbare financiële sector te creëren. Voorafgaand aan de vorige review werden in het «Financial Measures Programme» van de Ierse Centrale Bank maatregelen voor de herkapitalisatie van de belangrijkste Ierse banken vastgesteld evenals de doelstellingen voor de verkleining van hun balans («deleveraging»). Op basis hiervan presenteerde de Ierse regering haar plannen voor de reorganisatie en consolidatie van de Ierse financiële sector. Voorts is een wetgevingstraject in gang gezet om de mogelijkheden voor de overheid om in te grijpen wanneer banken in de problemen komen, uit te breiden.

De Trojka oordeelt dat de Ierse regering goed op weg is om bovengenoemde plannen te implementeren. De herkapitalisatie van de binnenlandse banken werd voor de deadline van eind juli nagenoeg geheel voltooid. Daarnaast heeft de Ierse Centrale Bank een plan gepresenteerd om zijn toezichthoudende vermogen verder te versterken, gebaseerd op een meer pro-actief toezicht, meer prudente «loan-loss» provisies, nadere informatieverstrekking door commerciële banken, publicatie van nieuwe richtlijnen voor de waardering van bankenonderpand en de introductie van een centrale kredietregistratie. Voorts zal een nieuwe wet de Centrale Bank meer bevoegdheden geven om informatie te vergaren bij commerciële banken en om bindende verordeningen op te leggen.

Structurele maatregelen

Ook op het terrein van de structurele hervormingen heeft Ierland alle doelstellingen behaald welke deel uit maken van het leningenprogramma. In het bijzonder is wetgeving aangenomen om de pensioen gerechtigde leeftijd voor de publieke sector te verhogen naar 66 jaar in 2014, 67 in 2012 en 68 in 2028. Momenteel wordt met sociale partners overleg gevoerd over een modernisering van sectorale loonvormingsprocessen. Verder werd een onafhankelijke Fiscale Adviesraad aangesteld.

Conclusie

Naar het oordeel van het IMF, de Europese Commissie en de ECB voldoet Ierland aan de eisen die zijn gesteld voor vrijgave van een nieuwe leningentranche.

Ik hoop u voldoende geïnformeerd te hebben.

De minister van Financiën,
J. C. de Jager